

Sociale geborgenheid zoeken

Recent waren de burgemeester van Rotterdam, Aboutaleb, en ikzelf gasten op het stadhuis van 's-Hertogenbosch. Ons was gevraagd om als burgemeester en bisschop ons licht te laten schijnen op het thema 'verbinden'. Juist in onze huidige, verwarrende tijd met veel onbehagen en onzekerheid is het belangrijk om te blijven reflecteren op datgene wat burgers van ons goede vaderland verbindt en geborgenheid biedt. De burgemeester hield een gloedvol betoog vanuit zijn ervaringen in een politiek gepolariseerde stad. Maar ook een stad die, door de overwinning van Feyenoord, de verbondenheid uitbundig heeft gevierd. Ikzelf liet als bisschop licht over het thema schijnen vanuit het katholiek sociaal denken. Een basisovertuiging vormt daarbij dat alle mensen schepselen van God zijn. Ondanks al onze godsdienstige en politieke verschillen horen wij wezenlijk bij elkaar als kinderen van één Vader. In het gelaat van de ander mag ik Christus zelf ontmoeten. Deze noties kunnen ons helpen om muren af te breken en bruggen te bouwen, steeds opnieuw.

Tegenkrachten

Maar er zijn natuurlijk de nodige tegenkrachten. Veel Nederlanders zijn bang en boos. Bang voor economische onveiligheid en terroristen; boos op de Islam, Den Haag en Brussel. Dat leidt vaak tot korte lontjes en ruwe taal. Als wij de groeiende polarisatie in onze samenleving willen dempen, zullen wij de oorzaken van de

angst en de boosheid moeten begrijpen en pogen weg te nemen. De zorgen van bange en boze burgers moeten dan ook uitermate serieus genomen worden. Mooie woorden over het belang van verbondenheid zijn belangrijk maar daden, die de oorzaken van de maatschappelijke onveiligheid wegnemen, zijn belangrijker.

Formatie

Ik schrijf dit artikel nadat meerdere formatieronden in politiek Den Haag zijn mislukt. De verschillen tussen de onderhandelende politieke partijen blijken te groot te zijn. Teveel partijen hebben de neiging om anderen uit te sluiten. In een coalitieland als Nederland is dat best lastig. Wij zijn en blijven immers een land van minderheden. Geen enkele politieke partij kan zijn programma geheel realiseren. Een land van minderheden vraagt altijd de bereidheid om compromissen te sluiten, zonder overigens dat alles slappe thee wordt. In het verleden heeft ons dat geen windeieren gelegd. Nederland heeft door de tijd heen extremen kunnen afstoppen en een gematigde cultuur opgebouwd. In de huidige maatschappelijke omstandigheden worden de middenpartijen kleiner en dreigen zelf naar de flanken op te schuiven. Juist nu is het belangrijk om elkaar niet uit te sluiten maar werkelijk te ontmoeten.

Geborgenheid

In een tijd van snelle technische veranderingen moeten de succesvolle voorlopers de mensen die dreigen achter te blijven, niet loslaten maar meenemen. In een van

de dagbladen las ik een mooi portret van een dorp in Limburg. De mensen, zo werd gezegd, zijn daar gelukkig omdat er geborgenheid bestaat. Burgemeester Aboutaleb poogt in Rotterdam, zo vertelde hij tijdens de ontmoeting in 's-Hertogenbosch, burgers mee te laten denken over de ontwikkeling van hun eigen wijk. Zo wordt de kloof tussen stadhuis en stadswijk verkleind en het gevoel van betrokkenheid vergroot. Bestuurders kunnen op deze manier bange en boze burgers tegemoet komen. In het licht van het actuele onbehagen vormt het voor politici met uiteenlopende levensbeschouwelijke visies een uitdaging te werken aan sociale geborgenheid, economische veiligheid en nieuwe vormen van solidariteit. Dat vraagt van Den Haag het verlaten van loopgraven, creativiteit, durf en het zoeken van nieuwe bondgenootschappen.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda mgr. De Korte

In dit zomernummer van onze Nieuwsbrief vindt u geen agenda van bisschop de Korte. In de maanden juli en augustus gaat hij een aantal dagen op vakantie. Hij hoopt ook tijd te hebben om te lezen en te schrijven. Verder zal hij mensen bezoeken en ontvangen om het bisdom verder te leren kennen. Hij zal de liturgie vieren in de kathedraal en meerdere parochiekerken van het bisdom.

Bedankt!

Op Pinksterzaterdag 3 juni 2017 mocht ik in de kathedraal in Groningen de bisschopswijding ontvangen. Het was voor mijzelf, voor mijn familie en vrienden een

genaderijke plechtigheid. Het bisdom Groningen-Leeuwarden heeft mij hartelijk ontvangen. Er waren ook veel mensen uit het Bossche bisdom aanwezig. Dat zijn de goede bekenden. Graag wil ik via deze weg iedereen bedanken die heeft gebeden en heeft meegeleefd, en die mij via de post, de e-mail, telefonisch of persoonlijk heeft gefeliciteerd. Het is voor mij ondoenlijk iedereen persoonlijk te antwoorden. De ervaringen van de 24 jaar die ik de Kerk in het Bossche bisdom heb mogen dienen, vormen een goede basis voor mijn taak als eindeverantwoordelijke in het Noorden. Ik heb inmiddels al gemerkt dat mijn referentiekader in de voorbije jaren is opgebouwd. Ik probeer opnieuw te starten met de mensen hier en de Kerk te leiden. Ik ben dankbaar voor alles wat ik in de afgelopen jaren heb mogen leren en ontvangen. Mijn belangstelling voor Den Bosch zal blijven en in gebed blijf ik verbonden.

+ Ron van den Hout
bisschop van Groningen-Leeuwarden

Benoemingen / ontslagen

Mgr. dr. **C.F.M. van den Hout** in verband met zijn benoeming tot bisschop van Groningen-Leeuwarden per 1 juni 2017 eervol ontslag als vicaris-generaal van het bisdom van 's-Hertogenbosch en daaraan gekoppelde taken.

Mgr. drs. **R.G.L.M. Mutsaerts** per 1 juni 2017 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie heilige Franciscus te Kerkdriel

Mgr. drs. **R.G.L.M. Mutsaerts** per 1 juni 2017 benoeming tot waarnemend deken van het dekenaat Druten-Wijchen.

De hoogerwaarde heer **F.M.L. Ouwens** te Vorstenbosch per 1 juni 2017 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie Heilige Benedictus te Oss.

De weleerwaarde heer ing. **W.A.A.J. Rengers** te Oss per 1 juli 2017 benoeming tot pastor (kapelaan) van de parochie Heilige Benedictus te Oss onder gelijktijdig eervol ontslag als pastor (kapelaan) van de parochie Heilige Willibrordus te Oss.

Talenten-programma

Zoals eerder op de website van het bisdom is gemeld, werkt het bisdom, samen met Baukje Stam, adviseur communicatie en geldwerving, aan een nieuw programma voor parochies over dit thema.

Het doel is om het kennisniveau op het gebied van communicatie en geldwerving in de parochies te verhogen.

Het eerste jaar van het nieuwe programma, dat na de zomer van start gaat, concentreert zich op de Actie Kerkbalans en op nalatenschappen. Het bisdom biedt de parochies begeleiding aan van professionele experts voor de Actie Kerkbalans. Parochies kunnen kiezen voor op maat gesneden individuele assistentie of voor gezamenlijke begeleiding waarbij parochies van elkaar leren.

Ook werd de oproep gedaan voor mensen met uiteenlopende talenten op het gebied van communicatie en geldwerving, tekstschrijven en vormgeving die zich na een leerzaam trainingsprogramma willen inzetten als vrijwillige parochie-adviseurs. Samen met deze adviseurs willen wij parochies de

komende jaren ondersteuning blijven aanbieden op het gebied van communicatie en fondsenwerving. Inmiddels hebben ruim 20 parochies zich aangemeld voor het nieuwe programma en is al een aantal mensen bereid zich als parochie-adviseur in te zetten. Later dit jaar zullen wij u meer informeren over dit programma.

Samen Eucharistie vieren

De 'eerste communie' is doorgaans een groot feest, voor de families van communicanten én voor de parochies. Er worden veel inspanningen gedaan als voorbereiding op deze bijzondere dag. Bij verantwoordelijken voor de eerste communie en bij betrokken ouders roept deze feestelijke dag ook heel wat vragen op. Heeft het zin om de kinderen zo intens te richten naar een viering die in het leven van veel ouders vaak zo'n kleine rol speelt? Wat kan men kinderen bijbrengen van het mysterieuze gebeuren, de Eucharistie, waar de volwassenen zelf nog zo vaak zoekend en onbegrijpend tegenover staan? En bij wie ligt de belangrijkste taak? Al decennia lang leggen parochies, ouders en scholen de verantwoordelijkheid bij elkaar. Maar: ligt de opdracht niet bij de ouders - die op de dag van het doopsel beloofd hebben om hun kind Jezus te leren kennen en om de geloofsopvoeding op zich te nemen - en evenzeer bij de parochie, die op de dag van het doopsel het kind toch opgenomen heeft in haar midden?

Deze en nog meer vragen rondom de eerste communie hebben geleid tot een project van 'pre-liturgie'. Dat is een term die we niet gewoon zijn om te gebruiken, maar het begrip 'pre-catechese' is bij velen bekend. Een eerste verkondiging van de kern van het chris-

telijk geloof, in de hoop dat iemand erdoor geraakt wordt en zich openstelt om meer te horen, meer te zien. Zoals eerste verkondiging een toeleiding en basis is voor catechese, zo zou er ook een toeleiding moeten zijn op de liturgie van de Kerk die een basis geeft voor al het vieren. Het gaat dus om een kennismaking met het vieren van de geloofsgemeenschap, voorafgaand aan de daadwerkelijke eerste communievoorbereiding.

Het project 'Samen Eucharistie vieren' is een aanbod van pre-liturgie waar ouders en parochies zich samen inzetten om kinderen te 'leren meedoen' met de geloofsgemeenschap die zondags samenkomt om Eucharistie te vieren. Het is een project voor de periode voorafgaand aan de eerste communie en kan uitlopen op een uitnodiging aan ouders én kinderen om zich aan te melden voor de eerste communievoorbereiding.

'Samen Eucharistie vieren' bevat vijf bijeenkomsten voor ouders én vijf bijeenkomsten voor kinderen, apart van elkaar

maar op hetzelfde tijdstip. Aansluitend aan deze bijeenkomsten worden ze allen uitgenodigd voor de viering, waarbij ouders kinderen stap voor stap leren mee te doen met de volwassenen.

In het najaar zal het project in het bisdom gepresenteerd worden op drie verschillende data op drie locaties verspreid over het bisdom.

Diocesaan Vormingscentrum, Ellen Kleinpenning

In memoriam

Op 12 juni 2017 is te Turnhout overleden de zeereerwaarde heer Gerardus Mattheus Klomp, emeritus-pastoor van de parochies H. Petrus te Oirschot en H. Bernadette te Oirschot-Spoordonk.

De zeereerwaarde heer Klomp werd geboren in Valkenswaard op 19 mei 1934 en tot priester van de Missionarissen van Afrika (Witte Paters) gewijd op 2 februari

1960. Per 26 mei 1971 is hij geïncardineerd in het bisdom van 's-Hertogenbosch.

Hij was in het bisdom werkzaam als kapelaan te Oirschot (parochie H. Petrus) van 1967 tot 1977, als pastoor te Oss (parochie H. Paulus) van 1977 tot 1979 en als districtscatecheet van het dekenaat Bladel van 1979 tot 1985.

Per 1 januari 1985 werd hij benoemd tot pastoor van de Parochie H. Petrus te Oirschot en per 1 oktober 1987 tevens tot pastoor van de parochie H. Bernadette te Spoordonk uit welke functies hem wegens emeritaat per 1 juni 1999 eervol ontslag is verleend.

Moge hij rusten in vrede!

Open Kerkendag Brabant

Op 26 november 2017 wordt in Brabant een Open Kerkendag gehouden. Het streven is dat op die zondag meer dan 600 kerken - katholiek en protestants - in onze provincie zijn geopend. Dit unieke evenement wil Brabanders kennis laten nemen van het grote culturele belang van de kerken. Bewustwording draagt bij aan het vinden van goede herbestemmingen van kerken die aan de eredienst zijn of worden onttrokken. De komende jaren is het herbestemmen van kerken het grootste culturele probleem van Brabant. Omdat er méér kerken open blijven dan er gesloten worden, leent deze Brabantse Open Kerkendag zich er tevens uitstekend voor om ook aandacht te hebben voor het religieuze aspect van 'onze' kerken van Brabant. Immers de beste bestemming voor een kerk is de religieuze bestemming. Deze dag is dan ook een prima gelegenheid om meer draagvlak te scheppen voor het voortbestaan van het kerkgebouw.

In de eerste plaats is het de bedoeling dat alle kerken van Brabant op 26 november geopend zijn om

zich te presenteren aan hun bezoekers. Hier ligt een kans voor evangelisatie. Het kerkgebouw als huis van God en een huis gevuld met levende stenen. Kerkkoren kunnen een concert geven; er kunnen rondleidingen en lezingen worden gegeven; ook kunnen werkgroepen zich presenteren en tentoonstellingen en muziekuvoeringen gehouden worden.

Alles is er op gericht zoveel mogelijk mensen, met name hen die nooit meer in de kerk komen, te interesseren voor een bezoek. Het is een mooie manier om te onderstrepen dat we een hartelijke, open en gastvrije kerk willen zijn. Iedereen is van harte uitgenodigd om op deze dag een bezoek te brengen aan kerken in Noord-Brabant.

De Brabantse Open Kerkendag wordt georganiseerd door een breed georiënteerde werkgroep. Daarin hebben zitting: vertegenwoordigers van PKN, van de bisdommen Breda en Den Bosch, Erfgoed Brabant, PON (Provinciaal Opbouworgaan), de provincie en de Brabantse Hoeders (een provinciebrede organisatie van mensen die zich inzetten voor de cultuur van Brabant). Het bisdom werkt van harte mee aan deze Open Kerkendag.

Voor meer informatie:
www.openkerkenbrabant.nl

Bisdombedevaart Lourdes

Voor de bisdomreis van 14 t/m 21 oktober naar Lourdes hebben zich al ruim 750 mensen aangemeld ofwel vooringetekend. Er is nog volop plaats: ook u bent van harte uitgenodigd om samen met bisschop Gerard de Korte deel te nemen aan de pelgrimage. De ontmoeting met Maria en via haar met Christus staat centraal in Lourdes. Daarnaast is er voor de pelgrims volop gelegenheid elkaar te ontmoeten. Bisschop De Korte:

“Een katholieke bedevaart is altijd een mix van gebed, van vroomheid en van gezelligheid. Het is ook een mogelijkheid om te ervaren en te vieren dat we gezamenlijk de kerk van het bisdom van 's-Hertogenbosch zijn.”

De reis vindt in de herfstvakantie plaats zodat ook jongeren en gezinnen kunnen deelnemen. Voor jonge deelnemers biedt het bisdom in Lourdes een eigen programma aan onder de titel ‘Samen groots’. Kinderen volgen deels het programma van hun ouders, maar er zijn ook eigen activiteiten met spellen en verhalen. Ouders en kinderen kunnen op die manier gezamenlijk, maar ook op eigen wijze Lourdes beleven. Tijdens een aantal vieringen is er een kindernevendienst.

Tieners gaan op ontdekkingsstocht door Lourdes. Ze volgen een eigen programma waarin verdieping van het geloof en hulp aan anderen centraal staan. Die elementen komen ook terug in het jongerenprogramma. De eerste 100 kinderen, tieners

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van het **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11

5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres: Postbus 1070

5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

en jongeren (0 tot 30 jaar) die zich inschrijven ontvangen een extra korting van € 100,- op de reissom. Meer informatie over het programma voor kinderen, tieners en jongeren vindt u op: www.jongbisdomdenbosch.nl.

Reisopties

TGV: 14 t/m 21 oktober

Deze snelle treinverbinding brengt u in één dag naar Lourdes. Op de website van reisorganisatie VNB heeft deze reis het reisnummer: LO1701.

Bus & VNB-Lance: 13 t/m 21 oktober

Heeft u zorg nodig en wilt u graag met de bus naar Lourdes? Dan is de VNB-Lance iets voor u! De VNB-Lance is een bus die plaats biedt aan gezonde pelgrims en pelgrims die zorg nodig hebben, zoals mensen die van een (elektrische) rolstoel gebruik maken of die liggend vervoerd moeten worden. Medische en verpleegkundige begeleiding is aanwezig tijdens de busreis en in Lourdes zodat u zorgeloos op reis kunt gaan. Op de website van de VNB heeft deze reis het reisnummer: LO1713.

Inschrijving

Voor meer informatie over Lourdes en de reis, voor praktische gegevens en voor inschrijving kunt u terecht op de website van reisorganisatie VNB. U kunt ook bellen naar (073) 681 81 11 of mailen naar Roosmarie Manders (VNB): roosmarie.manders@vnb.nl of naar Freek van Genugten (bisdom Den Bosch): fvgenugten@bisdomdenbosch.nl.

Priesterwijding Sacha Steijaert

Bisschop Gerard de Korte heeft op zaterdag 10 juni in de Bossche Sint-Janskathedraal diaken Sacha Steijaert tot priester gewijd. De nieuwe bisschop van Groningen-

Leeuwarden, één van de concelebranten, mgr. Ron van den Hout was tot zijn bisschopwijding waarnemend pastoor van de stageparochie van de wijdeling. Andere concelebranten waren mgr. Joris Schröder, de Bredase vicaris Wiel Wiertz, plebaan Geertjan van Rossem en rector Filip de Rycke.

In zijn homilie benadrukte bisschop De Korte dat het priesterschap geen verdienste is, maar Gods genade. “God kiest helemaal geen mannetjesputters om priester te zijn. Kijk naar de eerste apostelen”, zei hij met een verwijzing naar Petrus die voor zijn eigen hachje koos toen het echt spannend werd. “En toch, de Heer kan hem gebruiken, zijn drievoudige verloochening werd gevolgd door een drievoudige liefdesbetuiging. (...) Als we beseffen dat roeping niet gemaakt wordt maar het puur genade is, zal het ons ook nederig maken in de goede zin van het woord. En in alle bescheidenheid beseffen we dat we altijd weer leven vanuit Gods kracht, van Zijn goedheid.”

De bisschop stond ook stil bij de opdracht van de priester om missionaris te zijn. “Maar missionaris zijn in onze tijd betekent ook dat je diaken blijft, de diakenwijding is vanaf vandaag niet over of weg. Paus Franciscus benadrukt dat we ons niet moeten opsluiten in onze kerkgebouwen of sacristieën, maar daar moeten zijn, waar mensen zijn.”

Vele mensen kwamen na de viering naar het Sint-Janscentrum om de

neomist en zijn familie te feliciteren. Zondag 11 juni celebreerde Sacha Steijaert voor het eerst de Eucharistie in de Sint-Martinuskerk in Kerkdriel.